

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Workshop Deaf Studies

Gebarentaal

Taalverwerving en -ontwikkeling

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

Gefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.

Inhoud

- Inleiding
- Theorie: *Taalontwikkeling*
- Video: *Taalachterstand*
- Theorie: *Taalachterstand*
- Individueel werk: *Je eigen taalprofiel*
- Ervaringen uitwisselen: *Onze taalprofielen*
- Reflectie

Inleiding

- Wie ben je?
- Vragen om het ijs te breken!
  - Hoeveel talen ken of spreek je?
  - Welke taal zou je willen leren en waarom?

Inleiding: doel

We duiken in de wereld van taalontwikkeling, tweetaligheid en taalachterstand, om te ontdekken waarom vroege en toegankelijke taal voor elk kind essentieel is.

Theorie: taalontwikkeling

Wat is taalontwikkeling en waarom is het belangrijk?

Taalontwikkeling - standaard

De taalontwikkeling verloopt in zes fasen:

Taalontwikkeling bij dove kinderen

Wat is het verschil bij dove kinderen?

Geen toegang tot gesproken taal via het gehoor
→ Gebarentaal

Gebarentaal -> een natuurlijke visuele taal, met een volledige grammatica, die dezelfde taalcentra in de hersenen activeert als gesproken taal.

Kinderen hebben **taal** nodig, **geen spraak**, voor een goede taalontwikkeling.

Taalontwikkeling bij dove kinderen

In verband met de stadia van taalontwikkeling:

- Vroegtijdige toegang is essentieel → Taalnetwerken in de hersenen worden op zeer jonge leeftijd gevormd.
- Gebarentaal kan elke fase van de taalontwikkeling ondersteunen, maar “hoe eerder, hoe beter!”
- Kinderen kunnen **zowel** gebarentaal als geschreven/gesproken taal leren.

Bespreek: Hoe kan gebarentaal worden aangeboden in elke fase van de taalverwerving?

Veelvoorkomende misvattingen

“Ze kunnen toch gewoon leren liplezen?”

Lippenlezen heeft zijn beperkingen: slechts ongeveer 30-40% van de spraakklanken is visueel te onderscheiden.

“Gebarentaal vertraagt de spraakontwikkeling.”

Daar is geen bewijs voor. Integendeel: visuele taal ondersteunt en stimuleert de algehele taalontwikkeling.

“Ze moeten eerst de gesproken taal leren, en daarna pas gebarentaal.”

Kinderen leren taal niet later, ze hebben vanaf het allereerste begin toegang tot taal nodig.

Veelvoorkomende misvattingen

“Als een kind een CI heeft, is gebarentaal niet nodig.”

- Een cochleair implantaat biedt toegang tot geluid, maar niet tot taal zelf.
- Het is geen garantie voor een volledige taalontwikkeling.
- Gebarentaal blijft essentieel, als basis of als ondersteuning.
- Tweektaligheid (gesproken en gebarentaal) is krachtig en mogelijk.

Tweetaligheid

Wat is tweetaligheid?

- Twee talen gebruiken of begrijpen
- Meertaligheid: DRIE of MEER talen
- Kan gebarentaal/geschreven taal/gesproken taal omvatten

Voorbeelden:

- NGT + geschreven/gesproken Nederlands
- Geschreven/gesproken Nederlands + geschreven/gesproken Engels
- NGT + geschreven/gesproken Arabisch
- NGT + geschreven/gesproken Nederlands + geschreven/gesproken Engels (meertaligheid)

Tweetaligheid

Voordelen van tweetaligheid (onderzoek):

- Ondersteunt volledige toegang tot **communicatie** en **leren**
- Betere **taalvaardigheid** en een **beter geheugen**
- Helpt bij het ontwikkelen van **flexibel denken** (cognitieve flexibiliteit)
- Maakt het makkelijker om later **meer talen te leren**
- Versterkt **de culturele identiteit** en het cultureel bewustzijn
- Bevordert beter **academisch en sociaal succes**
- Legt een sterke basis voor **visueel leren** (via gebarentaal)

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Video:

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Wat heb je gezien?

- Wat zag je in de video?
- Wat is er precies gebeurd met de persoon in de video?
- Welke invloed had dit op zijn of haar leven?
- Waarom denk je dat deze situatie is ontstaan?
- Denk je dat er in de samenleving voldoende bewustzijn is over dit onderwerp?

Wat is taalachterstand?

Geen toegang tot een taal in de cruciale ontwikkelingsfase
(0-5 jaar)

Gevolgen:

- Cognitieve achterstanden
- Sociale en emotionele problemen
- Moeilijkheden met lezen en schrijven
- Risico's voor de geestelijke gezondheid

De gevolgen zijn levenslang

Feiten

Minder dan 2% van de dove kinderen krijgt **vroeg** toegang tot gebarentaal.

Ongeveer 90% van de dove kinderen wordt geboren bij horende ouders.

De meeste horende ouders en gezinnen gebruiken geen gebarentaal.
Waarom denk je dat dat zo is?

Individueel werk: Je taalprofiel

<i>Vraag / Uitleg</i>	<i>Antwoord</i>
Taal bij de geboorte / moedertaal Met welke taal of talen kwam je als baby voor het eerst in aanraking? Denk aan thuis of de kinderopvang.	
Taal van ouders/verzorgers Welke taal of talen gebruiken je ouders of verzorgers thuis om met je te communiceren?	
Taal op school Welke taal of talen worden er in je onderwijs gebruikt?	
Taal in sociale contacten Welke taal of talen gebruik je met vrienden, familie of online?	
De taal die je het beste begrijpt In welke taal of talen begrijp je instructies, uitleg of verhalen het beste?	
De taal die je het liefst gebruikt In welke taal(en) voel je je het meest op je gemak bij het communiceren?	
Taal die je gebruikt bij het denken/dromen In welke taal of talen denk je, praat je tegen jezelf of droom je?	

Ervaringen uitwisselen

Deel gerust je taalprofiel als je dat wilt.

Vragen:

- Welke talen heb je opgeschreven?
- Hoe voelde het om op deze manier over je taalachtergrond na te denken?
- Waren er verrassingen tijdens het invullen van je profiel?

Terugblik

- Wat heb je geleerd?
- Wat heeft je verrast of uitgedaagd?

Contact

www://

<https://deafstudies.eu/>

Deaf Culture, Heritage and Diversity

@deafstudies.eu

TURKOOIS

Innosign

Witaf
Seit 1865 im Dienste der Gehörlosen

ISTITUTO DEI SORDI
DI TORINO